

ling i al Almindelighed her i Landet, om Toldindtægterne skulle komme ind med et større Beløb i det ene Finansaar end i det andet. Er den økonomiske Stilling forbedret, giver det sig i Reglen netop Udslag deri, at Toldindtægterne blive højere. Med den forbedrede økonomiske Stilling følger naturligvis forbedret Købeevne og Forbrug af flere toldpligtige Varer, og Pengene flyde da ind i Statskassen i langt større Mængde, og det vil altsaa med andre Ord sige, at derved fremkommer Stigningen. Derimod er noget ganske andet Tilfældet med Hensyn til Nedgangen i Statsbanernes Overskud. Her kan der og bør der ogsaa gribes ind. Der er ingen Rimelighed i, at man det ene Aar efter det andet skal vedblive at nøjes med den lave Procent, som den store Kapital, der er anbragt i vore Statsbaner, virkelig giver. Altsaa i det foregaaende Finansaar var Overskudet af Statsbanerne kun 256,000 Kr. Det er en overordentlig lille Sum. Der kan her egentlig slet ikke være Tale om Forrentning i egentlig Forstand. Den Kapital, der er bogført som indestaaende i vore Statsbaner, er i alt 247 Millioner Kr. I og for sig er denne Sum for høj. Men jeg skal ikke nærmere fordybe mig deri. Den Betænkning, Jernbanekommissionen i Forsommeren har afgivet, vil give nærmere Besked om, hvorledes det hænger sammen med denne Sum. Betænkningen indeholder en Redegørelse ikke blot for, at denne Sum er for høj, men ogsaa omtrentlig, hvor meget den er for høj, og et Flertal i Kommissionen er enigt om at foreslaa, at den Sum, der bogføres som indestaaende i Statsbanerne, altsaa som Anlægskapital, skulde formindskes med 30 pCt. eller $\frac{3}{10}$. Det vil altsaa af de 247 Mill. Kr. ikke blive noget ubetydeligt, det vil blive saadant noget som 72 à 73 Mill. Kr., hvormed denne Sum skulde nedsættes. Men det er nu ganske overordentlig vigtigt at faa Klarhed over Aarsagen til, at Statsbanerne give et saa lille Overskud. Vel anfører man, at det hidrører fra, at Kul og andre Raamaterialer, som man bruger i Statsbanedriften, har været dyrere i de senere Aar end tidligere, og det kan jo ikke nægtes, at det er en af Grundene og en meget væsentlig Grund. Men skjules kan det heller ikke, at en af Grundene er, at man i 1896 fik indført de billigere Takster. Det er et Spørgsmaal, som Jernbanekommissionen ogsaa har haft sin Opmærksomhed henvendt paa, hvorledes man i det hele taget skulde stille sig over for Spørgsmaalet om Statsbanernes Forrentning.

Et Flertal i Kommissionen, hvortil jeg hørte, var af den Opfattelse, at der maatte bestemtes kræves, at der i det mindste svares 2 à $2\frac{1}{2}$ pCt. af den store Kapital, der er anbragt i vore Statsbaner. Der er ingen Mening i, at denne store Sum ikke skal give en passende Forrentning. Naturligvis er der ingen, der tænker paa at forlange, at Statsbanerne skulde give i aarligt Udbytte 3—4 pCt. eller noget lignende. Vi ere vistnok tilfredse her i Landet, naar Statsbanerne blot give 2— $2\frac{1}{2}$ pCt.; og med mindre kunne vi i Virkeligheden ikke nøjes. Og hvorledes skulle vi saa naa dette? Jeg ser ikke, der er nogen anden Vej at gaa i saa Henseende end den, at man forhøjer de Takster, vi nu have, for Persontrafikken og i hvert Fald for visse Positioner, af Godstrafikken. Jeg skal ikke fordybe mig nærmere heri i dette Øjeblik, men skal atter angaaende dette Spørgsmaal henvise til Jernbanekommissionens Betænkning herom. Af den vil man faa tilforladelig Besked. Jeg skal saa meget mindre udtale mig udførligt herom i Øjeblikket, som vi siden rimeligvis faa liggende paa vort Bord, Forslag, der i hvert Fald i alt væsentligt støtte sig til de Resultater, hvortil Kommissionens Flertal er kommet, og naar de komme til at foreligge, kan man tale nærmere om den Ting. Men det tror jeg, vi maa fastholde som noget aldeles naturligt og rimeligt, at vi maa ikke blot se at faa Balance, men vi maa ogsaa se at faa en Forrentning af 2 eller $2\frac{1}{2}$ pCt. ud af denne Kapital. Forholdet er jo nemlig det, at det slet ikke er demokratisk at lade det hele gaa, som det gaar i Øjeblikket. Jeg kan i alt Fald ikke indse, at det er demokratisk, skønt det paastaas fra anden Side. Jeg tror, det er en forkert Opfattelse. Forholdet er i Virkeligheden det, at der er mange i vort Folkgenemgaaende Smaafolk, der benytte Banerne overordentlig lidt, og for hvem Banernes Virksomhed i økonomisk Henseende ikke betyder meget, i mange Tilfælde end ogsaa kun lidt eller slet intet. Disse Mennesker, som jo ogsaa have været med til at opdytse eller samle Penge ind i Statskassen, kan man gerne sige, ere jo ikke tjente med, at deres Penge anvendes til Fordel for dem, der benytte Banerne og have Fordel af Banernes Virksomhed. Jeg mener, at det netop maa være demokratisk, at de, der køre paa Statsbanerne, ogsaa komme til at betale en Godtgørelse derfor, der nogenlunde kommer til at svare til den Ydelse, de have haft af Statsbanerne.